

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului
în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova
și Regatul Spaniei, semnat la Madrid la 21 iulie 2022**

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul **HOTĂRĂȘTE**:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Regatul Spaniei, semnat la Madrid la 21 iulie 2022.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul muncii
și protecției sociale

Marcel Spatari

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**
pentru ratificarea Acordului în domeniul securității sociale
dintre Republica Moldova și Regatul Spaniei

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Regatul Spaniei, semnat la Madrid la 21 iulie 2022.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului nominalizat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica părții spaniole ratificarea Acordului menționat.

Președintele Parlamentului

ARGUMENTAREA

oportunității ratificării Acordului în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Regatul Spaniei

A. Descrierea tratatului

Acordul în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Regatul Spaniei (în continuare - Acord) propus pentru ratificare este un acord bilateral și a fost semnat la 21 iulie 2022, la Madrid, la nivel de stat între Republica Moldova, pe de o parte, și Regatul Spaniei, pe de altă parte, fără a fi implicate părți terțe la tratat.

Acordul are o formă clasică și are următoarea structură: titlu, preambul, dispozitiv și clauze finale. Acordul este structurat în 36 articole, care sunt grupate în titluri, capitole și articole.

Acordul a fost elaborat în temeiul articolului 12 din Carta Socială Europeană revizuită, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 484/2001.

Scopul Acordului este asigurarea unui cadru de garanții de securitate socială pentru lucrătorii migranți din Republica Moldova, care desfășoară sau au desfășurat o activitate de muncă și/sau domiciliază pe teritoriul unuia sau ambelor state contractante.

Dispozițiile Acordului se vor aplica persoanelor care sunt sau au fost supuse legislației unui sau ambelor state contractante (angajați, lucrători independenți, lucrătorii detașați, personalul întreprinderilor de transport internațional, personalul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, etc.).

În temeiul Acordului persoanele îndreptățite vor beneficia de pensii pentru limită de vârstă, pensii de dizabilitate cauzată de o afecțiune generală, pensii și indemnizații de dizabilitate în urma accidentelor de muncă sau cauzată de boli profesionale și pensii de urmaș.

Tratatul are la bază principiile europene stabilite în Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială: egalitate de tratament, determinarea legislației aplicabile, exportul prestațiilor, proporționalitate.

Conform principiului proporțional de calculare a pensiilor, fiecare stat va achita pensia calculată proporțional perioadei de asigurare realizate pe teritoriul propriu.

Acordul se încheie pe un termen nedeterminat și poate fi denunțat de către oricare parte la tratat printr-o notificare scrisă transmisă celeilalte Părți prin canale diplomatice.

Acordul prevede posibilitatea și modalitatea de modificare a tratatului.

B. Analiza de impact

Acordul este actual atât timp cât se atestă procese migratorii dintre cele două Părți la Acord, deoarece tratatul se aplică persoanelor care se deplasează dintr-un stat în altul, fie în scop de muncă, fie pentru a-și stabili domiciliul.

Tratatul vine să asigure mobilitate prin oferirea garanțiilor de securitate socială în cazul survenirii riscurilor sociale asigurate.

Scopul tratatului este ca cetățenii Republicii Moldova care au muncit în Regatul Spaniei, la atingerea vârstei de pensionare să beneficieze de pensie din acest stat și, totodată, pe perioada de activitate să fie asigurați cu un venit sub formă de prestații sociale în cazul producerii unui accident de muncă sau survenirii unei boli profesionale, fie asigurarea membrilor familiei în caz de deces al întreținătorului.

În practica internațională relațiile dintre state în domeniul securității sociale sunt reglementate prin tratate multilaterale, fie prin acorduri bilaterale.

Printre instrumentele juridice multilaterale existente este Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, fiind cel mai complex și cuprinzător instrument juridic cu titlu obligatoriu în toate statele membre UE, cele ale Spațiului Economic European și Elveția.

Referitor la acordul moldo-spaniol, nu există o altă modalitate de reglementare a relațiilor în domeniu decât încheierea unui tratat bilateral. Mai mult, și în relațiile cu alte state Republica Moldova optează pentru încheierea acordurilor bilaterale, care este cel mai eficient instrument de coordonare a sistemelor naționale de securitate socială ale celor două state.

Republica Moldova a încheiat până în prezent acorduri de securitate socială cu 16 state, 14 dintre care sunt în vigoare și au o aplicare reușită.

Acordul generează drepturi pentru persoanele care cad sub incidența tratatului la prestațiile sociale prevăzute în Acord, dar și obligația de a plăti contribuții de asigurări sociale de stat în statul în care sunt angajate. Totodată, prevederile Acordului generează obligația părților să transfere prestațiile stabilite în temeiul Acordului în statul de domiciliu a persoanei îndreptățite, chiar și în cazul în care legislația națională în domeniu nu conține norme similare.

Orice diferende ce țin de interpretarea sau implementarea Acordului va fi soluționată de către autoritățile și instituțiile competente ale celor două state prin intermediul consultărilor și negocierilor între ele.

Acordul se va aplica de către și pe teritoriul statelor părți ale Acordului.

Aspectul politic, cultural și social

Încheierea Acordului va contribui la consolidarea relațiilor și intensificarea colaborării dintre autoritățile și instituțiile competente ale celor două state contractante.

Acordul va asigura garanții sociale și un nivel sporit de echitate socială persoanelor din categoria lucrătorilor migranți, asigurându-le, prin urmare, dreptul la libera circulație.

Aspectul economic și de mediu

Proiectul Acordului nu conține prevederi care ar avea efecte negative asupra economiei Republicii Moldova. Dimpotrivă, proiectul motivează persoanele care cad sub incidența Acordului să activeze în sectorul formal, pentru ca la apariția riscurilor sociale asigurate acestea să beneficieze de prestații de asigurări sociale

corespunzătoare. Totodată, prevederile Acordului creează condiții favorabile pentru ca migranții din Republica Moldova să revină în țară, deoarece la atingerea vârstei de pensionare aceștia vor putea beneficia în baza Acordului de drepturile de securitate socială dobândite în Regatul Spaniei pe teritoriul Republicii Moldova.

Respectiv, aceste persoane, beneficiind de pensie din unul sau ambele state, vor dispune de mai multe surse de existență. Prin urmare, Acordul va avea drept consecință indirectă reducerea numărului beneficiarilor de ajutor social și alte prestații sociale acordate din bugetul de stat persoanelor neeligibile pentru pensie.

Aspectul normativ

Acordul este compatibil cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Carta ONU și alte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte.

Acordul vine să realizeze angajamentele asumate de către Republica Moldova prin aderarea sa la Carta Socială Europeană revizuită, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 484/2001, și semnarea Acordului de Asociere RM-UE.

Acordul este compatibil cu Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, principiile și prevederile cărui constituie baza tratatului.

Încheierea Acordului nu necesită adoptarea sau modificarea legislației naționale în vigoare. Fiecare Parte își aplică cadrul legal național existent.

Aspectul instituțional și organizatoric

Autoritatea competentă responsabilă care a negociat Acordul este Ministerul Muncii și Protecției Sociale. În procesul negocierilor au fost implicate, în măsura necesității Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și instituțiile competente pentru implementarea Acordului: Casa Națională de Asigurări Sociale și Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

Casa Națională de Asigurări Sociale este instituția competentă care asigură comunicarea cu instituțiile competente din Regatul Spaniei, în vederea implementării prevederilor Acordului.

Implementarea Acordului nu necesită înființarea unor structuri naționale sau internaționale noi, la fel nu necesită resurse umane suplimentare.

Casa Națională de Asigurări Sociale prezintă Ministerului, trimestrial și anual, informația privind implementarea acordurilor de securitate socială încheiate de Republica Moldova, care conțin date privind stabilirea și transferarea pensiilor stabilite în baza acordurilor.

Implementarea Acordului nu necesită elaborarea unor planuri de acțiuni instituționale sau interinstituționale privind asigurarea măsurilor organizatorice.

Aspectul financiar

Impactul Acordului se va reflecta pozitiv în primul rând asupra situației financiare a beneficiarilor.

Angajamentul statului constă în asigurarea persoanelor asigurate cu drepturi de pensie dobândite corelativ plății contribuțiilor de asigurări sociale. La stabilirea și calcularea pensiei, fiecare stat va aplica legislația națională în domeniu. Atât Republica Moldova, cât și Regatul Spaniei vor calcula și vor achita pensia doar pentru perioadele de asigurare realizate pe teritoriul propriu, prin aplicarea principiului proporționalității.

În temeiul Acordului se stabilesc doar pensiile publice prevăzute în Legea nr. 156/1998, care se achită din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat în baza contribuțiilor achitate de persoană. Implementarea Acordului nu implică cheltuieli din bugetul de stat sau local, la fel nu sunt necesare cheltuielile pentru realizarea acțiunilor legate de aspectele normativ, instituțional și organizatoric ale tratatului.

Totodată, considerăm că tratatul ar crea, indirect, efecte benefice asupra sistemului fiscal, motivând persoanele să activeze în economia formală, majorând prin aceasta numărul subiecților de drept fiscal și cel al contribuabililor la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Aspectul temporar

Acordul va urma toate etapele și procedurile interne aferente ratificării și punerii în vigoare a unui tratat, stabilite prin Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și în Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015.

Acordul va intra în vigoare în prima zi a celei de-a doua luni care urmează lunii în care ambele Părți Contractante au făcut schimbul instrumentelor de ratificare, prin canale diplomatice.

Acordul se încheie pentru un termen nedeterminat și poate fi denunțat de către oricare parte la tratat printr-o notificare scrisă, prin canale diplomatice. Respectiv, Acordul își încetează valabilitatea după șase luni de la respectiva notificare.

Proiectul Acordului prevede soluționarea diferendelor prin consultări între autoritățile competente.

C. Analiza oportunității ratificării tratatului

Acordul în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Regatul Spaniei a fost semnat la 21 iulie 2022.

Acordul stabilește expres necesitatea de a fi ratificat. Schimbarea instrumentelor de ratificare, potrivit dispozițiilor Acordului, se va face cât mai curând posibil.

Acordul va intra în vigoare în prima zi a celei de-a doua luni care urmează lunii în care ambele Părți Contractante au făcut schimbul instrumentelor de ratificare, prin canale diplomatice.

Acordul se încheie pentru un termen nedeterminat și poate fi denunțat de către oricare parte la tratat printr-o notificare scrisă, prin canale diplomatice.

Respectiv, Acordul își încetează valabilitatea după șase luni de la respectiva notificare.

În cazul încetării Acordului, toate drepturile dobândite în conformitate cu prevederile acestuia și drepturile în curs de a fi dobândite până la data încetării Acordului rămân în vigoare.

Ministru

Marcel SPATARI